

Helyi tanterv

Német mint első idegen nyelv

A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai

Mint arra az új kerettanterv is utal, az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgytól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni. Az idegen nyelv tanulási terület, ezen belül pedig a német nyelv tantárgy céljai és tartalma összhangban állnak a Nemzeti alaptanterv (Nat 2020) többi tanulási területének céljaival, tartalmával, és az Európa Tanács ajánlásaival. A nyelvtanulás folyamata a Nat 2020 bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épül. Az idegen nyelv tanulásának és tanításának alapvető célja a tanuló nyelvi cselekvőképességének kiterjesztése, azaz annak elérése, hogy a tanuló képes legyen személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

A 9–12. évfolyamon az idegennyelv-tanítás szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül **a valós élethelyzetekben**, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

Ahhoz, hogy a tanuló saját gondolatait kifejezhesse, és mind valódi mind pedig digitális térben az adott idegen nyelven is ismereteket szerezzen, valamint kommunikáljon, törekedni kell arra, hogy a tanuló megismerje és használja a kommunikációs kompetencia tágabb összefüggéseit: a nyelvi elemek, a jel- és szabályrendszerek, valamint a nyelvhasználati stílusok és regiszterek társadalmilag elfogadott változatait. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek. A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért **tevékenységközpontú**. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most, vagy a későbbiek során, várhatóan fontos szerepet játszanak az életükben.

A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével **kommunikatív** feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve **interaktív** nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban, ezért a nyelvtanulásban is, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja, mint számára lényegeset, felfogja,

mint nyelvi egységet és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget. A **sikeres kommunikáció** érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük, és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből, és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és forogatókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szőnek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák azt. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg **autentikus**, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek **autentikus célnyelvi környezetbe**, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az **autonóm** tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a **kooperatív** feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a **motivációt**. Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással és az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A szövegértés és a szövegalkotás mellett hangsúlyos szerepe van a nyelvi eszközök funkcionalitásának, melyek nem különálló egységekként, hanem kontextusba ágyazottan kell, hogy megjelenjenek. A nyelvtanulót arra is képessé kell tenni, hogy a szövegértés és a szövegalkotás során a nyelvi eszközök szövegben betöltött funkcióját tudatosan kezelje, és szövegkohéziós, valamint figyelemvezető eszközöket használjon. A nyelvi tartalmak és eszközök átadása továbbra is **kontextusba ágyazottan**, szövegek alapján, konkrét beszédhelyzetekben akár nonverbális és/vagy vizuális elemekkel megsegítve történik. A **használható nyelvtudás** és a **valós kommunikáció** elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a Nat 2020 is hangsúlyozza az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak. Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a **nyelvtanulási stratégiáknak**, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el.

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. A 9–12. évfolyamon valamennyi, az 5–8. évfolyamon bevezetett témakör szerepel, elemeik azonban jelentősen bővülnek, és feldolgozásuk egyre árnyaltabban és mélyebben történik. A **célnyelvi ismeretszerzés és tudásmegosztás** az általános iskolához képest hangsúlyosabbá válik. Egyre jelentősebb szerepet kapnak a **keresztantervi, interkulturális és célnyelvi** vonatkozások, valamint a tudásmegosztással és ismeretszerzéssel kapcsolatos tartalmak. Az általános iskolában még egy témakörként kezelt személyes és környezeti témák gimnáziumban már

önálló egységként jelennek meg. Új témakörök a négyéves nevelési-oktatási szakaszban: az utazás és turizmus, a tudomány és technika és a kommunikáció; a 11–12. évfolyamon az ember és társadalom, a munka világa és a gazdasági és pénzügyi ismeretek. A közéleti témakör kiegészül a hobbik, a szabadidő és a művelődés aspektusaival. Az osztálytermi témakör a 9–10. évfolyamon az iskola és a tanulás témáit, 11–12. évfolyamon pedig a vizsgafelkészítést, illetve az érettségire való felkészítést állítja fókuszba.

A hosszútávon fenntartható nyelvi fejlődés érdekében a középiskolában kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk, és erre a tanulót a nyelvről egyre nagyobb mértékben fel kell készíteni. Ezek azok a feladatok, amelyek révén a tanuló nyelvtanulási céljai élővé, valódivá és elérhetővé válnak, erősítik a motivációt és annak fenntartását. A diák tudatában van annak, hogy a nyelvtanulás kulcsfontosságú szerepet tölt be a körülöttünk lévő világ megismerésében és megértésében.

A **9–10. évfolyamon** a német nyelv oktatásának fő célja, hogy a tanuló az előző szakaszokban megalapozott idegen nyelvi **kommunikatív kompetenciáját** továbbfejlessze. A nyelvi alapkészségek kialakítása mellett egyre hangsúlyosabbá válnak a társadalom és a nyelvhasználat valamint a jel- és szabályrendszerek kapcsolatai, melyek fejlesztése összhangban áll a Nat-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Nyelvtudásának fejlődésével egy időben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák változatos munkaformákban továbbra is sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvről. A szakasz végére a tanuló eléri a Közös Európai Referenciakeret (KER) szerinti B1 nyelvi szintet. A 9–10. évfolyamokra vonatkozó listákban nem jelennek meg az általános iskolában elsajátított elemek, de ezek további gyakorlása, tudatosítása elengedhetetlen a KER szerinti B1 szint eléréséhez.

A **11–12. évfolyamon** a tanuló továbbfejleszti az eddig megszerzett nyelvtudását és arra törekszik, hogy sikeresen teljesítse legalább a középszintű, de felsőoktatási felvételi esetén az emelt szintű érettségi követelményeit. Ebben a szakaszban is fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja. A 12. évfolyam végére a KER szerinti **B2** nyelvi szint a kimeneti cél, ezen belül a továbbtanulni nem szándékozó tanulónak fel kell készülnie legalább a középszintű idegen nyelvi érettségi követelményeinek sikeres teljesítésére.

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló témakörtől függetlenül ismer és tudatosan alkalmaz nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, képessé válik arra, hogy nyelvtudását valós, személyes, tanulással kapcsolatos vagy szakmai céljaira alkalmazza, valamint készül az aktív nyelvtanulás eszközeivel az egész életen át tartó tanulásra. Ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére.

A német nyelv tantárgy óraszám: 9-10. évfolyamon: heti 4 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	40
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	25
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	10
Reisen und Urlaub, Tourismus	19
Öffentliches Leben, Unterhaltung	30
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	20
Interkulturelle und landeskundliche Themen	30
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15
Aktuelle Themen	29
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	20
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	30
év eleji és év végi ismétlés, rendszerezés	10-10
Összes óraszám:	288

Témakörök, vonatkozó leckék címe

Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft

- Leute heute
- Wohnwelten
- Wie geht's denn so?
- Zusammen

Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt

- Wohnwelten
- Zusammen
- Natürlich Natur!

Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung

- Alles will gelernt sein
- Schule und mehr

Reisen und Urlaub, Tourismus

- Endlich Ferien!

Öffentliches Leben, Unterhaltung

- Viel Spaß!
- Zusammen

Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen

- Deutsch Sprache – hippe Sprache? (in: Schule und mehr)

Interkulturelle und landeskundliche Themen

- ‚Porträt‘ in jeder Lektion
- Heimat ist ...

Fächerübergreifende Themen und Situationen

- Zusammen

Aktuelle Themen

- Wohnwelten
- Natürlich Natur!

Wissenschaft und Technik, Kommunikation

- Wohnwelten
- Alles will gelernt sein
- Natürlich Natur!

Wissenserwerb, Wissensvermittlung

- minden leckében

Nyelvi funkciók

- öröm kifejezése
- sajnálat kifejezése
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése
- csodálkozás kifejezése
- remény kifejezése
- bánat / bosszúság kifejezése
- ígéret kifejezése
- szándék, terv kifejezése
- elismerés és dicséret kifejezése és arra reagálás
- ítélet, kritika kifejezése
- elvárás kifejezése
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése
- események leírása
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre
- bemutatás
- gratuláció kifejezése és arra reagálás
- együttérzés és arra reagálás
- hála kifejezése
- félelem kifejezése
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése
- véleménykérés kifejezése
- ellenvetés kifejezése és visszautasítása
- szemrehányás kifejezése
- emlékezés, nem emlékezés
- reklamálás
- tanácskérés és tanácsadás
- ajánlattétel kifejezése
- segítség felajánlása, elfogadása

- beszélgetési szándék jelzése
- félbeszakítás
- megerősítés kifejezése
- körülírás, példa megnevezése
- érdeklődés, érdektelenség
- elismerés, dicséret és arra reagálás
- közömbösség
- indoklás
- szóbeli üdvözlőküldés
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben
- elemek összekapcsolása szóban
- mondandó összefoglalása
- beszélgetés lezárása
- segítségkérés és arra reagálás
- engedélykérés és arra reagálás
- feltételezés, kétely kifejezése
- magyarázat kifejezése
- bánat, elkeseredés kifejezése

Nyelvi elemek, struktúrák

- személytelenség, személytelen igék
- függő beszéd jelen időben, kötőmód –Indirekte Rede, Konjunktiv I.
- vonzatos igék
- főnévként használt melléknevek ragozása
- modalitás: módbeli segédigék Präteritumban
- a lassen ige, műveltetés jelen időben és Präteritumban
- szenvedő szerkezet jelen és múlt időben –Passiv-Präsens, Imperfekt, Perfekt
- zu + Infinitiv szerkezet
- mellékmondatok: alanyi mellékmondat (dass), tárgyi mellékmondat (dass), helyhatározói mellékmondat, időhatározói mellékmondat egyidejűségre és elő- és utóidejűségre vonatkozóan (als, wenn, bevor, seit, nachdem), okhatározói mellékmondat (denn, da, weil), célhatározói mellékmondat (um zu+Infinitiv/damit), vonatkozó mellékmondat (der/die/das, wer/was)
- névmások szövegben betöltött funkcionális használata: mutató névmás, vonatkozó névmás
- feltételesség jelen időben-Konjunktiv II., módbeli segédigék feltételes módban
- kollokációk, állandósult szókapcsolatok, Funktionsverbgefüge

Tevékenységsformák

- egyéni munka
- pármunka
- kooperatív technikák
- csoportmunka
- forgószínpad
- frontális osztálymunka
- plénum
- projektek
- digitális eszközök és felületek alkalmazása
- internetes keresés

Javasolt tevékenységek

- önálló szövegalkotás: e-mail, levél, olvasói levél, fogalmazás, véleményalkotás, összegzés
- szótárhasználati gyakorlatok (Grimm Tanulósztár, DUDEN online)
- a leghasznosabb nyelvtanulást segítő internetes felületek megismerése, kipróbálása
- internetes kutatás
- szituációs játékok, útbaigazítás
- interjúkészítés
- társalgás (pl. kettős kör)
- közvélemény kutatás
- kiselőadás, prezentáció (hagyományos illetve IKT eszközök segítségével)
- egyéni/páros/ csoportos projektmunka
- film megtekintése és didaktizálása (pl. Good bye Lenin, Der ganz große Traum, Almanya, Russendisko, Barfuß, Lauf Junge lauf)
- rövid hangfelvétel/videó készítése csoportmunkában
- reklám, poszter, plakát, kollázs készítése és bemutatása
- dalok feldolgozása (nyelvi/tartalmi/készségfejlesztő/országismereti/kreatív)
- szófelhők készítése, brain storming, mind map
- szókinccsfajlesztés (szókétyák, quizlet, keresztretjtvény, akasztófa)
- olvasott szövegek értelmezése
- játékos feladatok (barkochba, TABU, szólánc, Activity, Scrabble)
- drámapedagógiai gyakorlatok (pl. beugró)
- online kvíz és tesztek
- online nyelvtani gyakorlatok

Ellenőrzés, értékelés

Szövegértést ellenőrző feladattípusok:

- igaz-hamis,
- feleletválasztós,
- hozzárendelés (kép-kép, kép-szöveg/cím, szöveg-szöveg/cím),
- kiegészítendő kérdések

Beszédkészég:

- kommunikációs készség
- szókinccs
- nyelvhelyesség

- kiejtés, intonáció
- beszédtempó
- folyamatosság

Íráskészség:

- kommunikációs készség
- szókincs
- nyelvhelyesség
- helyesírás
- koherencia, konnektorok

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése
- hosszabb szóbeli feleletek árnyalt értékelése
- szituációs játékok értékelése
- önálló témakifejtés értékelése

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- írásbeli házi feladat,
- önellenőrző (online) feladatlap,
- feladatlap.
- online kvíz/teszt

Félévkor és évvégén osztályzatot kapnak a tanulók.

A német nyelv tantárgy óraszám: 11-12. évfolyamon: heti 4 óra

A 11–12. évfolyamon a német nyelv tantárgy óraszám: 272 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	20
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20
Reisen und Urlaub, Tourismus	15
Öffentliches Leben und Unterhaltung	22
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	22
Interkulturelle und landeskundliche Themen	30
Fächerübergreifende Themen und Situationen	20
Aktuelle Themen	20
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	15
Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	15
Wirtschaft und Finanzen	13
Arbeitswelt und Karriere	15
Wissenserwerb und Wissensvermittlung	20
Vorbereitung auf das Abitur	25
Összes óraszám:	272

Témakörök, vonatkozó leckék címe

Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil

- Zusammen leben
- Mit viel Gefühl ...
- Ziele
- Gesund und munter
- Du bist, was du bist

Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt

- Zusammen leben
- Moment mal ...
- Gesund und munter

Reisen und Urlaub, Tourismus

- Kulturwelten

Öffentliches Leben und Unterhaltung

- Kulturwelten
- Mit viel Gefühl
- Moment mal ...
- Ziele
- Gesund und munter
- Du bist, was du bist
- Die schöne Welt der Künste

Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen

- Sprich mit mir!
- Sprache und Gefühl (in: Mit viel Gefühl)
- Hast du Worte?

Interkulturelle und landeskundliche Themen

- ‚Porträt‘ –minden egyes leckében
- Heimat ist...
- Kulturwelten
- Das macht(e) Geschichte

Fächerübergreifende Themen und Situationen

- Kulturwelten
- Das macht(e) Geschichte
- Recht so!
- Erinnerungen

Aktuelle Themen

- Heimat ist...
- Ein Blick in die Zukunft

Wissenschaft und Technik, Kommunikation

- Wer Wissen schafft, macht Wissenschaft

- Fit für ...
- Ein Blick in die Zukunft
- Hast du Worte?
- Erinnerungen

Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit

- Zusammen leben
- Das macht(e) Geschichte
- Ziele
- Recht so!

Wirtschaft und Finanzen

- Wirtschaftsgipfel

Arbeitswelt und Karriere

- Schule und dann?
- Ziele

Wissenserwerb und Wissensvermittlung

- minden leckében

Vorbereitung auf das Abitur

- minden leckében

Nyelvi funkciók

- álláspont, vélemény kifejezése
- érvek felvezetése
- egyetértés mások érveivel
- kétely, bizonytalanság kifejezése
- mások érveivel való egyet nem értés
- javaslat
- konklúzió levonása
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagram
- reklamáció, panasz kifejezése
- érdeklődés kifejezése
- hogyanlét iránti érdeklődés
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése
- érzések kifejezése
- egymást követő események leírása
- beszédzándék jelzése beszélgetés közben

Nyelvi elemek, struktúrák

- feltételes mód, feltételes mód módbeli segédigével, múlt időben –Konjunktiv II-Perfekt
- óhajtó (wenn... doch/nur) és irreális óhajtó mondatok
- mellékmondatok: módhatározói mellékmondat (indem, dass), hasonlító mellékmondat (als, wie, als ob, als wenn, je-desto), következtető mellékmondat (sodass, ohne dass, ohne zu, anstatt dass, anstatt zu, als dass), megengedő mellékmondat (obwohl, selbst wenn, auch wenn, sogar wenn, wenn ... auch)

- cselekvőpasszív módbeli segédigékkel jelen és múlt időben –Handlungspassiv- Präsens, Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt
- állapotpasszív –Zustandspassiv- Präsens, Imperfekt
- főnévi és melléknévi vonzatok -Rektionen
- folyamatos, befejezett és beálló melléknévi igenevek –Partizip I-II.
- módbeli segédigék másodlagos jelentése
- elváló és nem elváló igekötők

Tevékenységformák

- egyéni munka
- pármunka
- kooperatív technikák
- csoportmunka
- forgószínpad
- projekt
- frontális osztálymunka
- plénum
- digitális eszközök és felületek alkalmazása
- internetes keresés

Javasolt tevékenységek

- önálló szövegalkotás: e-mail, baráti levél, hivatalos levél, félhivatalos levél
olvasói levél, fogalmazás, véleményalkotás, összegzés, esszé, érvelés, blog
- internetes kutatás
- szituációs játék, útbaigazítás
- interjúkészítés
- társalgás (pl. kettős kör)
- közvélemény kutatás összeállítása és kipróbálása
- vitafórum, eszmecsere
- kiselőadás, prezentáció (hagyományos illetve IKT eszközök segítségével)
- egyéni/páros/ csoportos projektmunka
- film megtekintése és didaktizálása (pl. Das Tagebuch der Anne Frank, Goethe! , Napola, Who am I, Ballon, Das schweigende Klassenzimmer, Das Leben der Anderen, Barbara, Das Wunder von Bern, Der rote Baron, Duell der Brüder, Die Bücherdiebin, Die Frau in Gold, Im Labyrinth des Schweigens, Der Tunnel, Sophie Scholl-Die letzten Tage)
- rövid hangfelvétel/ videó készítése csoportmunkában
- reklám, poszter, plakát, prospektus, kollázs készítése és bemutatása
- szófelhők készítése, brain storming, mind map
- szókincesfejlesztés (szókérték, quizlet tesztek és játékok, keresztrejtvény, kvíz)
- olvasott szövegek értelmezése

- játékos feladatok
- társasjátékok (pl. Activity, TABU, Scrabble, Brain box)
- játék készítése és kipróbálása
- asszociációs játékok
- drámapedagógiai gyakorlatok (pl. beugró)
- online kvíz és tesztek
- online nyelvtani gyakorlatok
- aktuális hírek olvasása/meghallgatása/megtekintése –információk ismertetése és beszélgetés vagy vita
- állásfoglalás írott, olvasott és hallott szövegekről
- vizsgafeladatok gyakorlása
- vizsgaszituációk gyakorlása

Ellenőrzés, értékelés

Szövegértést ellenőrző feladattípusok:

- igaz–hamis
- feleletválasztós
- hozzárendelés (kép–kép, kép–szöveg/cím, szöveg–szöveg/cím)
- kiegészítendő kérdések

Beszédkésztség:

- kommunikációs készség
- szókincs
- nyelvhelyesség
- kiejtés, intonáció
- folyamatosság
- beszédtempó

Íráskésztség:

- kommunikációs készség
- szókincs, kollokációk, állandósult szókapcsolatok
- nyelvhelyesség
- helyesírás
- koherencia, konnektorok
- logikus felépítés
- gondolati és formai tagolás

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése,
- hosszabb szóbeli feleletek árnyalt értékelése
- vitafeladatok és szituációs játékok értékelése
- önálló témakifejtés értékelése

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- írásbeli házi feladat
- önellenőrző (online) feladatlap
- feladatlap
- projektmunkák ellenőrzése

Félévkor és évvégén osztályzatot kapnak a tanulók.

A továbbhaladás feltételei

9–10. évfolyam

Hallott szöveg értése

A tanuló

- főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérti az ismerős témákról szóló köznyelvi beszédet
- több beszélő esetén is megérti egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit
- megérti a fontos információkat azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek;

Beszédkésztség

Szóbeli interakció

A tanuló

- képes önálló boldogulni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is
- képes gondolatokat cseréjére, véleménynyilvánításra és érvelésre az érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is
- ismeri a leggyakoribb kommunikációs forgatókönyveket és biztonsággal alkalmazza azokat
- képes alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével

Összefüggő beszéd

A tanuló

- képes a folyamatos önkifejezésre a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével ismerős témakörökben
- képes az érthető és folyamatos beszédre, a mondanivaló tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére és szükség szerinti módosítására
- képes egy gondolat vagy probléma lényegének tartalmilag pontos kifejtésére
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- megérti a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő szövegeket
- követi az írott véleményt, érvelést, ezekből kiszűri a lényeges részinformációkat
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott szövegeket

Íráskészség

A tanuló

- megfogalmaz részletesebb, összefüggő és tagolt szövegeket ismert, hétköznapi és elvontabb témákról
- írásban beszámol eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről, valamint véleményét alátámasztja
- hatékony írásbeli interakciót folytat
- képes jegyzetet készíteni olvasott vagy hallott, érdeklődési körhöz tartozó szövegről, illetve saját ötletekről
- képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozására a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget írásban

11–12. évfolyam

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti a köznapi és tanulmányi életben elhangzó hosszú beszédeket, ha normális beszédtempóban erős akcentus nélkül beszélnek
- megért konkrét és elvont témájú üzeneteket, amelyek a mindennapi élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak
- képes követni az összetettebb érvelést, amennyiben a téma viszonylag ismerős, és a beszéd menete jól követhető
- viszonylag könnyen képes követni az anyanyelvű beszélők közötti társalgást
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó hallott szövegeket
- megérti az érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános és részinformációit

Beszédkésztség

Szóbeli interakció

A tanuló

- folyékonyan, helyesen és hatékonyan használja az idegen nyelvet az általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében
- képes gondolatok, vélemény és érvek, valamint az érzelmek különböző fokozatainak pontos kifejezésére
- hatékonyan vesz részt a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben
- képes alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével
- vizuális és verbális segédanyagok alapján képes az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben zökkenőmentes kommunikációt kezdeményezni, fenntartani és lezárni

Összefüggő beszéd

A tanuló

- képes világos, szisztematikusan kifejtett leírásra és bemutatásra, előadás tartására az érdeklődési körhöz és a tanulmányokhoz kapcsolódó témák széles skálájában

- képes a fontos gondolatok megfelelő kiemelésére, és a mondanivaló alátámasztására példákkal, érvekkel
- képes annak megtervezésére, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint figyelembe veszi a hallgatóságra tett hatást
- képes természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban
- vizuális és verbális segédanyagok alapján képes az érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozásra, témakifejtésre (saját gondolatok, vélemény)

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- elolvas és megért az érdeklődési körhöz kapcsolódó szövegeket
- képes hosszú és összetett szövegek gyors átolvasására, a lényeges részletek megtalálására
- önállóan olvas, képes az olvasási stílus és sebesség változtatására a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően
- megérti bonyolultabb és hosszabb szövegekben is az író álláspontját, nézőpontját
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott szövegeket
- megérti az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános és részinformációit

Íráskészség

A tanuló

- képes világos, részletes szövegek írására érdeklődési körrel és tanulmányokkal kapcsolatos számos témakörben és műfajban
- elvont témákról is képes érvek, gondolatok és vélemény kifejtésére
- feljegyez tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzeneteket
- képes az adott műfaj hagyományainak követésére
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget írásban
- jártas az érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vettük figyelembe:

- a nyelvtanulás célja
- a tanulók életkora, nyelvi fejlettségi szintje, előzetes ismeretei
- a tanítás feltételei, körülményei, környezete
- a tankönyv tartalmi jellemzői
- nyelvi-tartalmi szempontok
- a tankönyv, mint taneszköz
- a feladattípusok változatossága
- kimeneti követelmények

Az *Aspekte junior* tankönyvcsalád speciálisan és egyedülálló módon azoknak a nyelvtanulóknak készült, akik az általános iskolában tanultak németül és a középiskolában már **haladóként**, a **korosztályukra szabott tankönyvvel** szeretnék folytatni a tanulást. A tananyag középpontjában a **tanulói autonómia** erősítése által a **négy nyelvi készség párhuzamos fejlesztése** és a nyelvtanuláshoz, valamint az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges **stratégiák kialakítása** áll. Mivel a tankönyvcsalád **integrált nyelvvizsga felkészítést** tartalmaz, a diákok egyben célirányosan készülhetnek a **B2-es (igény esetén a C1-es) nyelvvizsgára és/vagy az emelt szintű érettségire is**.

A tankönyvcsaládnak szerves részét képezik a **digitális elemek**, így a diákok a **számukra komfortos módon, interaktívan, sokszínűen** tanulhatnak németül. Ezt támogatják a feldolgozott, valós, **korosztály specifikus, élményszerű** nyelvi helyzetek, az **autentikus szövegek is**.

A tankönyvcsalád főbb jellemzői:

Párhuzamos készség- és stratégiafejlesztés:

A tankönyv egynyelvű, fő hangsúlyt a készségfejlesztés, valamint a stratégiák és technikák megtanítása kap. A sorozat első, **B1+ -szintű** kötete **átismétli az eddig tanultakat, egységes szintre hozza a csoportot** és megismertet az (érettségihez is szükséges) alapvető idegen nyelvi **kommunikációs stratégiákkal**, azaz biztos alapot teremt a középfokú ismeretek elsajátításához. Ezen kívül **differentiált gyakorlati lehetőséget** nyújt ott, ahol esetleg hiányosságok merültek fel. A tanárok egyfajta **ötlettárat** kapnak kézhez, amelyből **személyre szabottan** alakíthatják céljaiknak és a csoport igényeinek megfelelően a tanórát.

A második, azaz **B2-es** nyelvi szintű kötet **rengeteg új anyagot tartalmaz** mind a készségfejlesztés, mind pedig a nyelvtan területén, emellett folytatódik a kommunikációs stratégiák és technikák gyakoroltatása. A harmadik, **C1-es** kötetben azután **ismét a tanultak elmélyítése** következik.

A munkaformák változatossága, a sokféle, az érettségiben is előforduló feladattípus és a számos projektlehetőség biztosítja a motiváló, a tanulók érdeklődésének megfelelő nyelvoktatást.

A **célnyelvi országok kultúrája, hagyományrendszere** mindhárom kötetben rendszeresen megjelenik, az autentikus képanyaggal észrevétlenül beivódnak a szokások, minták, ünnepek és hétköznapiak.

Tanulóközpontúság:

A könyv középpontjában a tanulók érdeklődésének megfelelő **témák, szövegfajták és kommunikációs helyzetek** állnak, ezekre épül a **nyelvtan, a szókincs és a stratégiák** tanítása is. A tankönyv az egyes fejezetek témáit **modulokra bontja, így több perspektívából mélyíti el a témakör egyes aspektusait**. Az egyes fejezetek elején felsorolt célok, az egyes modulokra utaló hivatkozások, továbbá a célzott fejlesztendő készségek felvázolása mind a tanóra tervezését támogatják. A tankönyv és a munkafüzet közötti navigáció egyértelmű és világosan érthető.

Szövegfajták:

Az olvasás- és a hallás utáni értés-készség fejlesztése kizárólag **autentikus szövegek** alapján történik. Az **Aspekte junior** tankönyvcsalád a célcsoport számára fontos **új, digitális világ szabta szövegfajtákat** rendszeresen megjeleníti német nyelven, ezáltal is **közvetítve a célnyelvi ország kultúráját, szokásait**. Az **ingyenesen hozzáférhető autentikus videófilmek** és a leckék végén található **országismereti portréfilmek** szintén hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulóknak **változatos, valós kép alakuljon ki a német nyelvű országokról**.

Nyelvtanítás:

Az *Aspekte junior* egyedülálló újdonsága, hogy a **nyelvtan tanításában egyszerűen ötvözi a forma- és a funkcióközpontú, egymással egyébként versengő módszert**. Azt közvetíti, hogy a **sikeres idegen nyelvi kommunikációhoz mind a tartalmi, mind pedig a formai szempontokat figyelembe kell venni**.

A könyvben nyelvtan tanítása a tanári magyarázatok helyett nagyrészt az **önálló felfedezésre** épül. Az első kötet átismétli a már tanult alapvető nyelvtani jelenségeket, a második és harmadik kötetben bevezeti és gyakoroltatja az összes fontos nyelvtani szerkezetet. A tankönyv külön hangsúlyt fektet a **nehezebb struktúrák differenciált gyakoroltatására**. Az **önálló tanulást logikus, áttekinthető összefoglaló táblázatok segítik**.

Az *Aspekte junior* az **Európa Tanács idegennyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásainak** figyelembe-vételével középiskolás német nyelvtanulók számára készült és **összhangban áll a 9-12. évfolyam számára íródott Emelt óraszámú Kerettanterv élő idegen nyelvre vonatkozó irányelveivel**.

A bejövő diákokat **szintfelmérő** után a tudásszintnek megfelelő csoportokba soroljuk. Az *Aspekte junior* B1 plus A2-es szintről indul és minden korábban tanult nyelvtant átismétel és rendszerez. A lassabban vagy átlagos tempóban haladó csoportok esetén 12. évfolyamon a 2. kötet befejezése után a Klett kiadó tematikus érettségi feladatgyűjteményét vagy a Direkt Repertoriumot és a korábbi évek érettségi feladatait használjuk. Amennyiben a csoport képességei és tudásszintje lehetővé teszi, 12. évfolyamon a tankönyvsorozat 3. kötetét használjuk.

A német nyelvoktatás során a következő tankönyvek alkalmazását javasoljuk, melyek közül a tanulóknak csak **az alaptankönyvekkel** kell rendelkezniük

9.

Aspekte junior B1 plus (tankönyv + munkafüzet)

10.

Aspekte junior B1 plus, B2 (tankönyv + munkafüzet)

11.

Aspekte junior B2 (tankönyv + munkafüzet)

12.

Aspekte junior C1 (tankönyv + munkafüzet)

vagy

Kinga Olech, Margit Horn: Érettségi Német – Tematikus feladatgyűjtemény a középszintű érettségihez /Klett/

Kiegészítő anyag

<https://www.klett-sprachen.de/digitales/quizfragen-fuer-kahoot/daf-daz/aspekte-junior/c-2476>

https://klett.hu/download/Aspekte_Junior_B1_B2_tematikus_nyelvtani_feladatlapon.pdf

<https://klett.hu/aspekte-junior-online-tesztek/>

<http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/ajb2/>

<http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/ajp-C1/>

Kulcsár Péter: Szókétyák német nyelvől B1 szinten (Újakezdőknek és középhaladóknak) /Maxim Kiadó/

Kulcsár Péter: Szókétyák német nyelvől B2 szinten (Haladóknak) /Maxim Kiadó/

Kulcsár Péter: Sprich einfach B2! - Német szóbeli érettségire és nyelvvizsgára /Maxim Kiadó/

Friederike Jin, Ute Voss: Grammatik aktiv A1-A2 Német nyelvteni gyakorlókönyv (CD-melléklettel) /Maxim Kiadó/

Friederike Jin, Ute Voss: Grammatik aktiv B1 Német nyelvteni gyakorlókönyv (CD-melléklettel) /Maxim Kiadó/

Dr. Friederike Jin, Ute Voß: Grammatik aktiv: B2/C1 - Üben, Hören, Sprechen: Übunggrammatik mit Audios online /Cornelsen/

Kinga Olech, Agnieszka Pietryga-Puch, Janina Erdmann, Margit Horn, Marc Tobias Winterhagen: Érettségi Német – Tematikus feladatgyűjtemény a középszintű érettségihez /Klett/

Direkt Repetitorium für das Abitur /Klett/

Iker Bertalan, Kriston Renáta: Szótárhasználati munkafüzet- Német Tanulósztár /Maxim Kiadó/

Kiegészítő anyagok-online nyelvteni gyakorlatok:

<https://mein-deutschbuch.de/startseite.html>

<https://www.aufgaben.schubert-verlag.de/>

<http://lehrerlenz.de/>

<http://www.lerngrammatik.de/>

<https://deutsch.lingolia.com/de/>

<https://easy-deutsch.de/uebungen/>

<https://grammatiktraining.de/uebungen.html>

https://online-lernen.levrai.de/deutsch_grammatik_uebungen_klasse_5_6_7.htm

<https://www.verbformen.de/>

A helyi tanterv a Raabe Klett Kiadó helyi tanterv javaslatára alapján készült.